

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ IDENTITATE ȘI MULTICULTURALITATE ÎN BUCOVINA ISTORICĂ. CONVERGENȚE CULTURALE

Rădăuți, 1–3 octombrie 2009

Institutul „Bucovina” a organizat, pe lângă sesiunile anuale proprii de referate și comunicări științifice, două conferințe științifice internaționale: *Bucovina, 1775–1862. Aspecte politice, sociale, culturale, economice și demografice*, Rădăuți, 29 mai – 3 iunie, București, 5 iunie 1996 (manifestare organizată cu sprijinul Guvernului României – Departamentul pentru problemele românilor de pretutindeni) și *Procese politice, sociale, culturale și economice în Bucovina, 1861–1918. Aspecte edificatoare pentru o Europă unită?*, Rădăuți, 20–22 septembrie 2000. Lucrările acestor reuniuni științifice, la care au participat personalități ale vieții științifice din Elveția, Germania, România și Ucraina au fost tipărite în două volume (numărul special al „Analelor Bucovinei”, IV, nr. 3, 1997; Academia Română, Centrul de Studii „Bucovina”, *Bucovina, 1861–1918: aspecte edificatoare pentru o Europă unită?*, Materialele Conferinței științifice internaționale, Rădăuți, 20–22 septembrie 2000, volum editat de Ștefan Purici, Suceava, Editura Universității, 2002).

În perioada 1–3 octombrie 2009 a avut loc cea de-a treia conferință științifică internațională, organizată de Institutul „Bucovina”, „Identitate și multiculturalitate în Bucovina istorică. Convergențe culturale”. Lucrările s-au desfășurat la Rădăuți, în sala de conferințe a Hotelului Gerald’s. Sponsorii acestei manifestări au fost: S.C. Egger România S.R.L. – Rădăuți; S.C. Proact S.R.L. – Suceava; S.C. „Societatea Anonimă Română” S.R.L. – București; Mănăstirea Bogdana – Rădăuți; ing. Dorin Vataman.

În deschiderea oficială a lucrărilor conferinței au fost prezentate cuvintele de salut din partea oficialităților, a invitaților și a reprezentanților minorităților naționale din zonă, susținute de: Tiberiu Prodan (senator în Parlamentul României), Gabriel Cărăbuș (director, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”), Mihai-Ștefan Ceaușu (cercet. șt. dr., Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”), Otrfried Kotzian (director, Casa Germanilor de Răsărit – München), Simona Palagheanu (director, Direcția Județeană Suceava a Arhivelor Naționale), Dimitrie Vatamaniuc, m. o. al Academiei Române (director onorific al Institutului „Bucovina”), cernăuțenii Vasile Tărățeanu și Alexandrina Cernov – m. o. al Academiei Române, Ioan Bodnar (reprezentant al comunității ucrainene din România), Eduard Mohr (reprezentantul Casei Germane din Rădăuți), Mircea Irimescu (președintele Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina), Constantin Ungureanu (cercet. șt. dr., Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău).

În programul conferinței au fost incluse următoarele comunicări, susținute de cercetători din România, Germania, Ucraina și Republica Moldova, pe care le enumerăm în ordinea înscrisă în program: Dimitrie Vatamaniuc, m. o. al Academiei Române (București) – *Tendențe actuale în scrierea istoriei Bucovinei*; dr. Otrfried Kotzian (München) – *Germanii bucovineni din Republica Federală Germania între patrie și origine. Unde se regăsește identitatea?*; cercet. șt. dr. Mihai-Ștefan Ceaușu (Iași) – *Eudoxiu Hurmuzachi versus Alexandru Petrino. Constituționalism versus federalism, 1861–1871*; prof. dr. Ilie Luceac (Cernăuți) – *Alexandru Hurmuzachi și teoria psihologiei popoarelor în contextul comunității românești din Bucovina (a doua jumătate a secolului al XIX-lea)*; cercet. șt. dr. Ovidiu Bătă (Rădăuți) – *Vânătoarea și dreptul de vânătoare în Bucovina (1786–1900)*; arhivist dr. Doina Iavni (Suceava) – *Publicații din perioada stăpânirii austriece în Bucovina în Biblioteca*

Documentară a D.J.A.N. Suceava; arhivist Ligia-Maria Fodor (București) – Învățămintul multinațional secundar în perioada Ducatului Bucovinei. Gimnaziul Superior de Stat Greco-Oriental din Suceava; drd. Ioan-Paul Valenciu (Cluj-Napoca) – Mitropolitul Vladimir de Repta și comunitatea evreiască din Cernăuți; arhivist drd. Simina-Octavia Stan (Suceava) – Bucovina, spațiu de confluențe spirituale; preot Dumitru Valenciu (Volovăț) – Mitropolitul Visarion Puiu și refugiații polonezi. Septembrie 1939; prof. univ. dr. Ștefan Purici (Suceava) – Partide politice ale minorităților etnice din Bucovina interbelică; cercet. șt. dr. Iulia Brânză (Rădăuți) – Credințe și practici magice în Bucovina. Divinație populară; scriitor Vasile Tărățeanu (Cernăuți) – Mircea Lutic, cărturarul de sorginte clasică al Bucovinei; cercet. șt. Luzian Geier (Augsburg) – Documente inedite despre intrarea Bucovinei sub stăpânirea Imperiului Habsburgic; lector dr. Harieta Mareci-Sabol (Suceava) – Bucovina as an Imaginary Land; cercet. șt. dr. Rodica Iațencu (Rădăuți) – Considerații privind activitatea Regionalei „Bucovina” a Fundațiilor Culturale Regale (1938–1944); cercet. șt. dr. Constantin Ungureanu (Chișinău) – Toponimia Bucovinei după Cadastrul austriac de la mijlocul secolului al XIX-lea; Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române (Cernăuți) – Funcționarea limbii române în Ucraina. Concepții și legi. Interferențe lingvistice; cercet. șt. drd. Vasile I. Schipor (Rădăuți) – Valorificarea moștenirii culturale fără frontiere a Bucovinei. Libertate, oportunități și constrângeri; cercet. șt. dr. Marian Olaru (Rădăuți) – Sfârșitul unui posibil Eden. Bucovina în anii 1944–1947; cercet. șt. dr. Sorin Trelea (Iași) – Date inedite despre eroul-aviator Vasile Niculescu; prof. dr. Ion Filipciuc (Câmpulung Moldovenesc) – Etimologia patronimului Eminovici.

La finalul fiecărei secțiuni de comunicări au avut loc dezbateri pe marginea temelor expuse, care au completat problematica adusă în discuție. Manifestarea desfășurată la Rădăuți a prilejuit întâlnirea dintre cercetătorii din Chișinău, Cernăuți, Augsburg, București, Suceava și Rădăuți. „Prezența delegației germane este importantă – remarcă Marian Olaru, directorul Institutului «Bucovina» –, pentru că ei au fost cei care au avut inițiativa acestor întâlniri internaționale și ei au fost cei care ne-au ajutat și finanțat în primele noastre conferințe din 1996 și 2000. Au fost parteneri loiali în sensul unei tematici pe care am convenit-o împreună”. Manifestările internaționale dedicate istoriei Bucovinei se dovedesc a fi, de fiecare dată, adevărate oaze de europenism, așa cum remarcă secretarul științific al Institutului „Bucovina”, Vasile I. Schipor: „Potrivit participanților la lucrări, fiecare dintre aceste manifestări s-a dovedit, timp de câteva zile, o adevărată oază de europenism. Termenul îi aparține academicianului Gheorghe Platon, care le-a denumit așa în anul 1996. Problemele Bucovinei au fost puse în discuție de cercetători, profesori universitari și academicieni, pe bază de documente și *sine ira et studio*. Polemicile purtate s-au desfășurat în mod civilizată. Fiecare dintre cele trei mari conferințe a impus o viziune nouă asupra cercetării istoriei, printr-o lectură critică a documentelor, prin apropierea de perspective noi de înțelegere și interpretare a fenomenelor istorice, prin renunțarea la clișee și stereotipuri preluate, de obicei, fără discernământ, din istoriografia secolului al XIX-lea”.

Conferința a avut în program și vernisarea expoziției *Documente austriece în arhivele românești*; inițiator de proiect: Mihai-Ștefan Ceaușu; prezentare: Simona Palagheanu, director D.J.A.N. Suceava; prezentarea PowerPoint *Fotografia ca document istoric. Bucovina în imagini*; inițiator de proiect: Marian Olaru; realizare și prezentare: Vasile I. Schipor, Raluca Muscă. În cadrul semnalului editorial au fost prezentate lucrările: „Analele Bucovinei”, anul XV, nr. 2 (31), 2008, București, Editura Academiei Române (Iulia Brânză); Teodor Balan, *Lupta pentru Tricolor. Un capitol din istoria politică a Bucovinei, 1898 – 1904*, Ediție îngrijită, comentarii, cronologie și indice de nume de prof. dr. Marian Olaru, Prefață de prof. univ. dr. Pavel Țugui, Traducerea textelor din limba germană de Mihaela-Ștefănița Ungureanu, București, Editura Academiei Române, Colecția „Enciclopedia Bucovinei în studii și monografii” (23), 2008 (Marian Olaru).

Lucrările acestei conferințe, a XVIII-a sesiunea anuală de referate și comunicări a Institutului „Bucovina”, se vor publica într-un număr special al periodicului „Analele Bucovinei”.

Ilustrăm cronica noastră cu imagini din timpul conferinței.

Rodica Iațencu